

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 2 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2023/0332(NLE)

13583/23
ADD 1

JAI 1233
FRONT 289
VISA 191
SIRIS 86

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	29 Σεπτεμβρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 549 final - ANNEX
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων, στο πλαίσιο του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 549 final - ANNEX.

σνημμ.: COM(2023) 549 final - ANNEX

Βρυξέλλες, 29.9.2023
COM(2023) 549 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης απόφασης του Συμβουλίου

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για συμπληρωματικούς κανόνες σχετικά με το μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων, στο πλαίσιο του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, καλούμενη στο εξής «η Ένωση»,

και

ΤΟ ΠΡΙΓΚΙΠΑΤΟ ΤΟΥ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ, καλούμενο στο εξής «το Λιχτενστάιν»,

Καλούμενα στο εξής «τα μέρη»,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το πρωτόκολλο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν¹ στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (στο εξής: πρωτόκολλο σύνδεσης),

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

- (1) Η Ένωση θέσπισε το μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων (στο εξής: ΜΔΣΘ), με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου² (στο εξής: κανονισμός ΜΔΣΘ), στο πλαίσιο του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων.
- (2) Ο κανονισμός ΜΔΣΘ αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν κατά την έννοια του πρωτοκόλλου σύνδεσης με το Λιχτενστάιν.
- (3) Το μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων, στο πλαίσιο του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, αποτελεί ειδικό μέσο στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν που αποσκοπεί, αφενός, στη διασφάλιση αυστηρής και αποτελεσματικής ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, διαφυλάσσοντας παράλληλα την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, σε πλήρη συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, και, αφετέρου, στη στήριξη της ομοιόμορφης εφαρμογής και του εκσυγχρονισμού της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, ώστε να συμβάλει στην κατοχύρωση υψηλού επιπέδου ασφάλειας στα κράτη μέλη και στις συνδεδεμένες χώρες.
- (4) Το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού ΜΔΣΘ προβλέπει ότι θεσπίζονται ρυθμίσεις για να προσδιοριστούν η φύση και οι τρόποι της συμμετοχής στο ΜΔΣΘ χωρών που συνδέονται με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν.
- (5) Το ΜΔΣΘ προσφέρει την ευκαιρία για την υλοποίηση δράσεων υπό καθεστώς επιμερισμένης, άμεσης και έμμεσης διαχείρισης, και η παρούσα συμφωνία θα πρέπει να καθιστά δυνατή την υλοποίηση με άμεση και έμμεση διαχείριση στο Λιχτενστάιν σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες της Ένωσης για τη δημοσιονομική διαχείριση και τον δημοσιονομικό έλεγχο.

¹ ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 21.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση, ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 48).

- (6) Λόγω της διοικητικής επιβάρυνσης την οποία θα επέβαλλαν στο Λιχτενστάιν οι απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ («κανονισμός περί κοινών διατάξεων») για τη χρησιμοποίηση του περιορισμένου χρηματοδοτικού κονδυλίου του με επιμερισμένη διαχείριση, η στήριξη που παρέχεται στο Λιχτενστάιν στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΔΣΘ βάσει του δικαιώματος εξασφάλισης χρηματοδοτικού κονδυλίου για πρόγραμμα θα πρέπει να υλοποιηθεί πρωτίστως με άμεση διαχείριση σύμφωνα με το μέρος Ι, τίτλος VIII του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴ («δημοσιονομικός κανονισμός») με τίτλο «Επιχορηγήσεις».
- (7) Λόγω του *sui generis* χαρακτήρα του κεκτημένου του Σένγκεν και της σπουδαιότητας της ομοιόμορφης εφαρμογής του για την ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν, όλοι οι κανόνες που ισχύουν για την άμεση διαχείριση θα πρέπει να εφαρμόζονται σε οντότητες του Λιχτενστάιν κατά τον ίδιο τρόπο όπως και σε οποιαδήποτε άλλη οντότητα επιλέξιμη για ενωσιακή χρηματοδότηση.
- (8) Για να διευκολυνθεί ο υπολογισμός και η χρήση των ετήσιων συνεισφορών που καταβάλλονται από το Λιχτενστάιν για το ΜΔΣΘ, οι συνεισφορές για την περίοδο 2021 έως 2027 θα πρέπει να καταβληθούν σε τέσσερις ετήσιες δόσεις από το 2024 έως το 2027. Από το 2024 έως το 2025 οι ετήσιες συνεισφορές καθορίζονται σε κατ' αποκοπή ποσά, ενώ οι συνεισφορές που οφείλονται για τα έτη 2026 και 2027 θα πρέπει να καθοριστούν το 2026 βάσει του ονομαστικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος όλων των κρατών που συμμετέχουν στο ΜΔΣΘ, λαμβανομένων υπόψη των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν.
- (9) Σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, το Λιχτενστάιν θα πρέπει να επωφελείται από τυχόν πλεονάζοντα έσοδα, όπως ορίζονται στο άρθρο 86 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ (στο εξής: κανονισμός ETIAS). Στο πλαίσιο του ΜΔΣΘ, οι χρηματοδοτικές συνεισφορές που καταβάλλονται από το Λιχτενστάιν στο ΜΔΣΘ μειώνονται αναλογικά.
- (10) Η νομοθεσία της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), καλύπτεται από τη συμφωνία

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

⁴ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

για τον ΕΟΧ και έχει ενσωματωθεί στο παράρτημα ΧΙ αυτής. Ως εκ τούτου, το Λιχτενστάιν εφαρμόζει τον εν λόγω κανονισμό.

- (11) Το Λιχτενστάιν δεν δεσμεύεται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρότι είναι συμβαλλόμενο μέρος αυτού και, ως εκ τούτου, τηρεί τα δικαιώματα και τις αρχές που αναγνωρίζονται από τη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τα Πρωτόκολλά της, καθώς και από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οι παραπομπές στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις οποίες περιέχει ο κανονισμός ΜΔΣΘ και η παρούσα συμφωνία θα πρέπει, συνεπώς, να νοούνται ως παραπομπές στην εν λόγω σύμβαση και στα πρωτόκολλα που έχουν κυρωθεί από το Λιχτενστάιν, καθώς και στο άρθρο 14 της εν λόγω διακήρυξης.
- (12) Το Λιχτενστάιν, το οποίο δεν δεσμεύεται από τις παραπομπές στο περιβαλλοντικό κεκτημένο της Ένωσης, θα πρέπει να εφαρμόσει το ΜΔΣΘ και την παρούσα συμφωνία ακολουθώντας τη συμφωνία του Παρισιού και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα συμφωνία καθορίζει τους συμπληρωματικούς κανόνες που απαιτούνται για τη συμμετοχή του Λιχτενστάιν στο μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων (στο εξής: ΜΔΣΘ) στο πλαίσιο του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 (στο εξής: κανονισμός ΜΔΣΘ).

Άρθρο 2

Δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχος

1. Κατά την εφαρμογή του κανονισμού ΜΔΣΘ, το Λιχτενστάιν θεσπίζει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις που αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση και τον έλεγχο οι οποίες προβλέπονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ) και στο ενωσιακό δίκαιο του οποίου η νομική βάση απορρέει από τη ΣΛΕΕ.

Οι διατάξεις στις οποίες αναφέρεται το πρώτο εδάφιο είναι οι ακόλουθες:

- α) τα άρθρα 33, 36, 61, 97-105, 106, 115-116, 125-129, 135-144, 150-153, 154 και 155 παράγραφοι 1, 2, 4, 6 και 7 και τα άρθρα 180-205, 254-257 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 (στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός)⁷.

⁷ Κανονισμός (ΕΥ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και

- β) ο κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου⁸.
- γ) ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου⁹ και ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰.
2. Σε περίπτωση τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης του δημοσιονομικού κανονισμού, η οποία αφορά το ΜΔΣΘ:
- α) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Λιχτενστάιν το συντομότερο δυνατόν και, κατόπιν αιτήματος του Λιχτενστάιν, παρέχει εξηγήσεις σχετικά με την εν λόγω τροποποίηση, κατάργηση, αντικατάσταση ή αναδιατύπωση.
- β) Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 13 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εξ ονόματος της Ένωσης) και το Λιχτενστάιν μπορούν να καθορίσουν με κοινή συμφωνία οποιαδήποτε τροποποίηση της παραγράφου 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) του παρόντος άρθρου η οποία είναι αναγκαία για να ληφθεί υπόψη η εν λόγω τροποποίηση, κατάργηση, αντικατάσταση ή αναδιατύπωση του δημοσιονομικού κανονισμού.
3. Εάν το περιεχόμενο μιας τέτοιας πράξης τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης του δημοσιονομικού κανονισμού μπορεί να καταστεί δεσμευτικό για το Λιχτενστάιν μόνο μετά την εκπλήρωση συνταγματικών επιταγών, το Λιχτενστάιν ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το αργότερο 30 ημέρες μετά την ενημέρωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση που δεν απαιτείται δημοψήφισμα, η κοινοποίηση γίνεται, το αργότερο, τριάντα ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για το δημοψήφισμα. Εάν απαιτείται δημοψήφισμα, το Λιχτενστάιν ενημερώνει αμέσως και εγγράφως την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την εκπλήρωση όλων των συνταγματικών επιταγών, και έχει στη διάθεσή του δεκαοκτώ μήνες από την ημερομηνία της κοινοποίησης για να συμφωνήσει σχετικά με τις αναγκαίες τροποποιήσεις της παραγράφου 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου.
4. Από την ημερομηνία που ορίζεται για την έναρξη ισχύος της πράξης για το Λιχτενστάιν και έως ότου αυτό κοινοποιήσει ότι εκπληρώθηκαν οι συνταγματικές επιταγές και ότι έχει επιτευχθεί συμφωνία για την τροποποίηση της παραγράφου 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, το Λιχτενστάιν εφαρμόζει, στο μέτρο του δυνατού, την εν λόγω πράξη ή μέτρο σε προσωρινή βάση.
5. Νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στο Λιχτενστάιν μπορούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το ΜΔΣΘ υπό όρους

της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

⁸ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

⁹ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

ισοδύναμους με εκείνους που ισχύουν για τις νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής της συμμετοχής

1. Η ενωσιακή χρηματοδότηση προς το Λιχτενστάιν, που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού ΜΔΣΘ, διατίθεται στο Λιχτενστάιν ως δράσεις της Ένωσης στο πλαίσιο του θεματικού μέσου του ΜΔΣΘ [σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού ΜΔΣΘ].
2. Οι πόροι στο πλαίσιο των ειδικών δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 8 και στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού ΜΔΣΘ διατίθενται στο Λιχτενστάιν στην ίδια βάση με άλλες συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν. Οι επιλεγμένες ειδικές δράσεις του Λιχτενστάιν υλοποιούνται με άμεση διαχείριση. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αφορά ειδικές δράσεις
  - α) διαθέσιμες σε όλες τις χώρες που συμμετέχουν στον κανονισμό Σένγκεν και στον κανονισμό ΜΔΣΘ για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το κεκτημένο («συμπληρωματικές ενισχύσεις») και
  - β) οι οποίες επιλέγονται στο πλαίσιο προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για όλες τις χώρες που συμμετέχουν στο Σένγκεν και στο ΜΔΣΘ.
3. Το αργότερο 30 ημέρες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και από το 2025 και μετά, το Λιχτενστάιν ενημερώνει την Επιτροπή έως τις 15 Φεβρουαρίου κάθε έτους, αφενός, σχετικά με τις δράσεις που προτίθεται να υλοποιήσει για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με το κεκτημένο του Σένγκεν και την εκπλήρωση των στόχων του ΜΔΣΘ, και, αφετέρου, σχετικά με τον αντίστοιχο προϋπολογισμό.
4. Η υλοποίηση έργων από το Λιχτενστάιν στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΔΣΘ διεξάγεται σύμφωνα με τους κανόνες της άμεσης διαχείρισης σύμφωνα με το μέρος I τίτλος VIII του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 4

Ειδική εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού ΜΔΣΘ

1. Οι προθεσμίες που αναφέρονται στην έναρξη ισχύος του κανονισμού ΜΔΣΘ νοούνται ως αναφορά στην ημερομηνία από την οποία αρχίζει να ισχύει η παρούσα συμφωνία.
2. Οι παραπομπές στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης νοούνται ως παραπομπές στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τα Πρωτόκολλα της που έχει κυρώσει το Λιχτενστάιν, καθώς και στο άρθρο 14 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
3. Το Λιχτενστάιν, το οποίο δεν δεσμεύεται από παραπομπές στο περιβαλλοντικό κεκτημένο της Ένωσης, βεβαιώνει ότι θα εφαρμόζει το ΜΔΣΘ σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 5

Αναγκαστική εκτέλεση

1. Οι αποφάσεις της Επιτροπής που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών, είναι εκτελεστές στο έδαφος του Λιχτενστάιν.

Η αναγκαστική εκτέλεση των εν λόγω αποφάσεων διέπεται από τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας που ισχύουν στο Λιχτενστάιν. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται στη σχετική απόφαση την οποία λαμβάνει η αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο χωρίς άλλη διατύπωση πέρα από τον έλεγχο της γνησιότητας της απόφασης.

Η κυβέρνηση του Λιχτενστάιν ορίζει αρμόδια αρχή για τον σκοπό αυτόν και γνωστοποιεί τον εν λόγω διορισμό στην Επιτροπή, η οποία με τη σειρά της ενημερώνει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετά την ολοκλήρωση των εν λόγω διατυπώσεων κατ' αίτηση της Επιτροπής, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση σύμφωνα με το δίκαιο του Λιχτενστάιν, προσφεύγοντας απευθείας στην αρμόδια αρχή.

Η αναγκαστική εκτέλεση αναστέλλεται μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, ο έλεγχος της κανονικότητας των εκτελεστικών μέτρων ανήκει στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων του Λιχτενστάιν.

2. Αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκδίδονται σε σχέση με την εφαρμογή ρήτρας διαιτησίας περιεχομένης σε σύμβαση ή συμφωνία επιχορήγησης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας είναι εκτελεστές στο Λιχτενστάιν κατά τον ίδιο τρόπο με τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 6

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. Το Λιχτενστάιν
  - α) καταπολεμά την απάτη ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, λαμβάνοντας μέτρα τα οποία έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στο Λιχτενστάιν·
  - β) λαμβάνει τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, με εκείνα που λαμβάνει για την προστασία των ιδίων οικονομικών συμφερόντων· και
  - γ) συντονίζει τη δράση του που αποσκοπεί στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
2. Οι αρμόδιες αρχές του Λιχτενστάιν ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) χωρίς καθυστέρηση για κάθε περιστατικό ή υπόνοια που περιέρχεται στην αντίληψή τους σχετικά με παρατυπία, απάτη ή άλλη παράνομη δραστηριότητα που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Ενημερώνουν επίσης την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία όταν τα εν λόγω περιστατικά ή οι υπόνοιες αφορούν υπόθεση που ενδέχεται να εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Το Λιχτενστάιν και η Ένωση παρέχουν αποτελεσματική αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις στις οποίες διεξάγονται έρευνες ή δικαστικές διαδικασίες από τις αρμόδιες αρχές της Ένωσης ή του Λιχτενστάιν, σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, σχετικά με την αμοιβαία προστασία των οικονομικών συμφερόντων τους εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.

3. Το Λιχτενστάιν θεσπίζει μέτρα ισοδύναμα με εκείνα που ενέκρινε η Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 325 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ τα οποία ισχύουν κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.
4. Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της OLAF, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των αρμόδιων αρχών του Λιχτενστάιν διεξάγεται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στην ανταλλαγή πληροφοριών προστατεύονται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.

Άρθρο 7

Επανεξετάσεις και λογιστικοί έλεγχοι από την Ένωση

1. Η Ένωση έχει το δικαίωμα να διενεργεί τεχνικές, οικονομικές ή άλλου είδους επανεξετάσεις και λογιστικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις κάθε φυσικού προσώπου που διαμένει στο Λιχτενστάιν ή νομικού προσώπου που είναι εγκατεστημένο στο Λιχτενστάιν και λαμβάνει ενωσιακή χρηματοδότηση από το ΜΔΣΘ, καθώς και κάθε τρίτου μέρους που συμμετέχει στην εκτέλεση έργων ενωσιακής χρηματοδότησης από το ΜΔΣΘ και διαμένει ή είναι εγκατεστημένο στο Λιχτενστάιν. Η εν λόγω επανεξέταση και οι λογιστικοί έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την OLAF και το Ελεγκτικό Συνέδριο.
2. Οι αρχές του Λιχτενστάιν διευκολύνουν τις επανεξετάσεις και τους λογιστικούς ελέγχους και, εφόσον το επιθυμούν, συμμετέχουν και οι ίδιες στη διενέργειά τους.
3. Οι επανεξετάσεις και οι λογιστικοί έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται, επίσης μετά την αναστολή των δικαιωμάτων νομικών προσώπων εγκατεστημένων στο Λιχτενστάιν που απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, ή μετά την καταγγελία της παρούσας συμφωνίας, σχετικά με οποιαδήποτε νομική δέσμευση για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης η οποία έχει αναληφθεί πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της αναστολής ή της καταγγελίας.

Άρθρο 8

Επιτόπιοι έλεγχοι και εξακριβώσεις

Η OLAF εξουσιοδοτείται να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις στο έδαφος του Λιχτενστάιν όσον αφορά το ΜΔΣΘ σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 883/2013.

Οι αρχές του Λιχτενστάιν διευκολύνουν τους επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις και, εφόσον το επιθυμούν, συμμετέχουν και οι ίδιες στη διενέργειά τους.

Άρθρο 9

Ελεγκτικό Συνέδριο

Η αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου που ορίζεται στο άρθρο 287 παράγραφοι 1 και 2 της ΣΛΕΕ επεκτείνεται στα έσοδα και τις δαπάνες που συνδέονται με την εφαρμογή του κανονισμού ΜΔΣΘ από το Λιχτενστάιν, μεταξύ άλλων και στο έδαφος του Λιχτενστάιν.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 287 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και στο μέρος I τίτλος XIV κεφάλαιο 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει ιδίως τη δυνατότητα να διενεργεί ελέγχους στις εγκαταστάσεις οποιουδήποτε οργανισμού διαχειρίζεται έσοδα ή δαπάνες εξ ονόματος της Ένωσης στο έδαφος του Λιχτενστάιν όσον αφορά το ΜΔΣΘ, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό.

Στο Λιχτενστάιν, οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούνται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα του Λιχτενστάιν συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα εν λόγω όργανα ή υπηρεσίες γνωστοποιούν στο Ελεγκτικό Συνέδριο αν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Άρθρο 10

Χρηματοδοτικές συνεισφορές

1. Το Λιχτενστάιν καταβάλλει ετήσιες πληρωμές στον προϋπολογισμό του ΜΔΣΘ σύμφωνα με τον τύπο που περιγράφεται στο παράρτημα I.
2. Κάθε έτος, η Επιτροπή δύναται να χρησιμοποιεί έως και το 0,75 % των πληρωμών του Λιχτενστάιν προκειμένου να χρηματοδοτεί τις διοικητικές δαπάνες για μόνιμο ή εξωτερικό προσωπικό που είναι απαραίτητες για τη στήριξη της εφαρμογής του κανονισμού ΜΔΣΘ και της παρούσας συμφωνίας από το Λιχτενστάιν.
3. Μετά την αφαίρεση των διοικητικών δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 2, το υπόλοιπο ποσό των ετήσιων πληρωμών κατανέμεται ως εξής:
  - α) 70 % για την εφαρμογή των προγραμμάτων των κρατών μελών και των συνδεδεμένων κρατών
  - β) 30 % για το θεματικό μέσο που αναφέρεται στο άρθρο 8 του κανονισμού ΜΔΣΘ.
4. Ποσό ισοδύναμο με τις ετήσιες πληρωμές του Λιχτενστάιν χρησιμοποιείται για τη συμβολή στην αυστηρή και αποτελεσματική ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων.
5. Η Ένωση παρέχει στο Λιχτενστάιν πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδοτική συμμετοχή της, όπως περιλαμβάνονται στις πληροφορίες σχετικά με τον προϋπολογισμό, τη λογιστική, τις επιδόσεις και την αξιολόγηση που παρέχονται στις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές και στις αρμόδιες για την απαλλαγή αρχές της Ένωσης όσον αφορά το ΜΔΣΘ.

Άρθρο 11

ETIAS

1. Το μερίδιο των εσόδων του ETIAS που ενδεχομένως απομένει μετά την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης του ETIAS, όπως αναφέρεται στο άρθρο 86 του κανονισμού ETIAS (στο εξής: πλεόνασμα), αφαιρείται από την τελική χρηματοδοτική συνεισφορά του Λιχτενστάιν στο ΜΔΣΘ, σύμφωνα με τον τύπο που περιγράφεται στο παράρτημα II.
2. Το Λιχτενστάιν υποβάλλει ετήσια έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τις δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 85 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού ETIAS κατά τη λογιστική χρήση έως τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Για την εν λόγω έκθεση, το Λιχτενστάιν τηρεί όλες τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που απορρέουν από τον κανονισμό που διέπει το ETIAS και από τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτού.

Άρθρο 12

Εμπιστευτικότητα

Οι πληροφορίες που κοινοποιούνται ή αποκτώνται βάσει της παρούσας συμφωνίας, με οποιαδήποτε μορφή, καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο και απολαύουν της προστασίας που παρέχεται σε ανάλογες πληροφορίες από τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και από τη νομοθεσία του Λιχτενστάιν. Οι πληροφορίες αυτές δεν κοινοποιούνται σε πρόσωπα άλλα από εκείνα τα οποία, λόγω των καθηκόντων τους στα όργανα της Ένωσης, στα κράτη μέλη ή στο Λιχτενστάιν, οφείλουν να τις γνωρίζουν, ούτε χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους από τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των μερών.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος και διάρκεια

1. Τα μέρη εγκρίνουν την παρούσα συμφωνία σύμφωνα με τις οικείες διαδικασίες. Κοινοποιούν αμοιβαία την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών. Οι κοινοποιήσεις αποστέλλονται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Αποστολή του Λιχτενστάιν στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντίστοιχα.
2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του πρώτου μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατάθεσης της τελευταίας κοινοποίησης η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1.
3. Για να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή στήριξης στον σχετικό τομέα πολιτικής και να καταστεί δυνατή η έναρξη της υλοποίησης από την αρχή του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, τα μέτρα που καλύπτονται από τον κανονισμό ΜΔΣΘ μπορούν να αρχίσουν να εφαρμόζονται πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας και το νωρίτερο από την 1η Ιανουαρίου 2021, με την προϋπόθεση ότι οι δράσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο χορήγησης της στήριξης, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.

4. Η παρούσα συμφωνία μπορεί να τροποποιηθεί μόνον εγγράφως, με κοινή συναίνεση των μερών. Για την έναρξη ισχύος των τροποποιήσεων τηρείται η ίδια διαδικασία με αυτήν που εφαρμόζεται για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, η μεικτή επιτροπή που συστάθηκε βάσει του άρθρου 3 της συμφωνίας σύνδεσης¹¹ εξουσιοδοτείται να διαπραγματευθεί και να εγκρίνει τις αναγκαίες τροποποιήσεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της παρούσας συμφωνίας αν υπάρξει κοινοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2, στις περιπτώσεις που δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 ή παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας.
6. Εξαιρουμένου του άρθρου 5, τα μέρη εφαρμόζουν την παρούσα συμφωνία προσωρινά από την επομένη της υπογραφής της, με την επιφύλαξη των συνταγματικών επιταγών.

Άρθρο 14

Επίλυση διαφορών

Όταν ανακύπτει διαφορά σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 της συμφωνίας σύνδεσης.

Άρθρο 15

Αναστολή

1. Τα δικαιώματα νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων στο Λιχτενστάιν που απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας μπορούν να ανασταλούν από την Ένωση σύμφωνα με τις παραγράφους 5 έως 7 του παρόντος άρθρου στην περίπτωση ολικής ή μερικής μη καταβολής της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που οφείλει το Λιχτενστάιν, στην περίπτωση που ο δημοσιονομικός κανονισμός αποτελεί αντικείμενο τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης σχετικής με το ΜΔΣΘ και δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας εντός 30 ημερών από την έναρξη ισχύος της τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης του δημοσιονομικού κανονισμού ή, ενδεχομένως, εντός 18 μηνών από την κοινοποίηση από το Λιχτενστάιν ότι η πράξη τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης του δημοσιονομικού κανονισμού μπορεί να καταστεί δεσμευτική για το Λιχτενστάιν μόνο μετά την εκπλήρωση συνταγματικών επιταγών, ή στην περίπτωση που ο δημοσιονομικός κανονισμός αποτελεί αντικείμενο τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης σχετικής με το ΜΔΣΘ και το Λιχτενστάιν έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας, ότι η πράξη τροποποίησης, κατάργησης, αντικατάστασης ή αναδιατύπωσης του δημοσιονομικού κανονισμού μπορεί να καταστεί δεσμευτική για το Λιχτενστάιν μόνο μετά την εκπλήρωση συνταγματικών επιταγών και το Λιχτενστάιν δεν είναι σε θέση να εφαρμόσει προσωρινά την εν λόγω πράξη ή μέτρο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

---

¹¹ EE L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

2. Η Ένωση κοινοποιεί στο Λιχτενστάιν την πρόθεσή της να αναστείλει τα δικαιώματα νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων στο Λιχτενστάιν που απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και, στην περίπτωση αυτή, το θέμα εισάγεται επίσης στην ημερήσια διάταξη της μεικτής επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 3 της συμφωνίας σύνδεσης.
3. Η μεικτή επιτροπή συγκαλείται και η συνεδρίαση πραγματοποιείται εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Για την επίλυση του ζητήματος, η μεικτή επιτροπή διαθέτει προθεσμία 90 ημερών από την έγκριση της ημερήσιας διάταξης στην οποία έχει εγγραφεί το ζήτημα σύμφωνα με την παράγραφο 2. Όταν το ζήτημα δεν μπορεί να επιλυθεί από τη μεικτή επιτροπή εντός της προθεσμίας των 90 ημερών, η προθεσμία παρατείνεται κατά 30 ημέρες με σκοπό την τελική επίλυση του ζητήματος.
4. Όταν το ζήτημα δεν μπορεί να επιλυθεί από τη μεικτή επιτροπή εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3, η Ένωση μπορεί να αναστείλει τα δικαιώματα νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων στο Λιχτενστάιν που απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 5 έως 7.
5. Όταν επιβάλλεται αναστολή, οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στο Λιχτενστάιν δεν δικαιούνται να συμμετέχουν σε διαδικασίες χορήγησης επιχορηγήσεων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί όταν αρχίσει να ισχύει η αναστολή. Η διαδικασία χορήγησης επιχορηγήσεων θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί όταν έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις που απορρέουν από την εν λόγω διαδικασία.
6. Η αναστολή δεν επηρεάζει τις νομικές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στο Λιχτενστάιν πριν από την έναρξη ισχύος της αναστολής. Η παρούσα συμφωνία εξακολουθεί να εφαρμόζεται σ' αυτές τις νομικές δεσμεύσεις.
7. Κάθε πράξη που είναι αναγκαία για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και για τη διασφάλιση της εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας πριν από την αναστολή, μπορεί να πραγματοποιηθεί και μετά την αναστολή.
8. Η Ένωση ενημερώνει αμέσως το Λιχτενστάιν μόλις εισπράξει το οφειλόμενο ποσό της χρηματοδοτικής ή επιχειρησιακής συνεισφοράς, όταν λήξει η μη συμμόρφωση με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας ή όταν διευθετηθεί το ζήτημα που σχετίζεται με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Η αναστολή αίρεται αμέσως μετά την εν λόγω γνωστοποίηση.
9. Από την ημερομηνία κατά την οποία αίρεται η αναστολή, οι νομικές οντότητες του Λιχτενστάιν είναι εκ νέου επιλέξιμες σε διαδικασίες χορήγησης επιχορηγήσεων που ξεκίνησαν μετά την εν λόγω ημερομηνία και σε διαδικασίες χορήγησης επιχορηγήσεων που ξεκίνησαν πριν από την εν λόγω ημερομηνία, για τις οποίες δεν έχουν εκπνεύσει οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων.

Άρθρο 16

Καταγγελία

1. Η Ένωση ή το Λιχτενστάιν δύναται να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία, κοινοποιώντας τη σχετική απόφαση στο άλλο μέρος. Η συμφωνία παύει να ισχύει 3 μήνες μετά την ημερομηνία της κοινοποίησης αυτής. Οι κοινοποιήσεις αποστέλλονται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Αποστολή του Λιχτενστάιν στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντίστοιχα.
2. Η παρούσα συμφωνία καταγγέλλεται αυτομάτως μόλις καταγγεθεί το πρωτόκολλο σύνδεσης σύμφωνα με το άρθρο 11 του πρωτοκόλλου σύνδεσης.
3. Στην περίπτωση καταγγελίας της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή την παράγραφο 2, τα μέρη συμφωνούν ότι οι πράξεις στις οποίες οι νομικές δεσμεύσεις αναλήφθηκαν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και πριν από την καταγγελία της παρούσας συμφωνίας, συνεχίζονται μέχρι την ολοκλήρωσή τους υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία.
4. Κάθε πράξη που είναι αναγκαία για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και για τη διασφάλιση της εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας πριν από την καταγγελία της, μπορεί να πραγματοποιηθεί και μετά την καταγγελία της παρούσας συμφωνίας.
5. Τα μέρη διευθετούν με κοινή συναίνεση τυχόν άλλες συνέπειες που προκύπτουν από την καταγγελία της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 17

Γλώσσες

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται εις διπλούν στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτεζική, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Τύπος για τον υπολογισμό των ετήσιων χρηματοδοτικών συνεισφορών για τα έτη 2021 έως 2027 και τρόποι πληρωμής

1. Για τον υπολογισμό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς λαμβάνεται υπόψη το ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού ΜΔΣΘ.
2. Για την περίοδο 2024-2025, το Λιχτενστάιν καταβάλλει ετήσιες πληρωμές στον προϋπολογισμό του ΜΔΣΘ, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

(Όλα τα ποσά σε EUR)

	2024	2025
Λιχτενστάιν	739 017	739 017

Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο καταβάλλονται από το Λιχτενστάιν ανεξάρτητα από την ημερομηνία υπογραφής των συμφωνιών επιχορήγησης.

3. Η χρηματοδοτική συνεισφορά του Λιχτενστάιν στο ΜΔΣΘ υπολογίζεται ως εξής για τα έτη 2026 και 2027:

Για κάθε έτος, από το 2020 έως το 2024, τα αριθμητικά στοιχεία του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (στο εξής: ΑΕΠ) του Λιχτενστάιν που είναι διαθέσιμα στις 31 Μαρτίου του 2026 στη Eurostat (ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές) διαιρούνται με το άθροισμα των ποσών για το ονομαστικό ΑΕΠ του συνόλου των κρατών που συμμετέχουν στο ΜΔΣΘ για κάθε αντίστοιχο έτος. Ο μέσος όρος των πέντε ποσοστών που προκύπτουν για τα έτη 2020 έως 2024 εφαρμόζεται

- στο άθροισμα των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων από τον εγκριθέντα προϋπολογισμό και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων ή μεταφορών που αναλήφθηκαν στο τέλος κάθε έτους για το ΜΔΣΘ για τα έτη 2021 έως 2025,
- στις ετήσιες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων από τον εγκριθέντα προϋπολογισμό του ΜΔΣΘ για το έτος 2026 που πραγματοποιήθηκαν στις αρχές του έτους 2026 και
- στις ετήσιες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του ΜΔΣΘ για το έτος 2027, όπως περιλαμβάνονται στο σχέδιο του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης για το οικονομικό έτος 2027 που εγκρίθηκε από την Επιτροπή

για να προκύψει το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβάλει το Λιχτενστάιν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του ΜΔΣΘ.

Από το ποσό αυτό αφαιρούνται οι ετήσιες πράγματι καταβληθείσες πληρωμές του Λιχτενστάιν σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος παραρτήματος, ώστε να προκύψει το συνολικό ποσό των συνεισφορών της για τα έτη 2026 και 2027. Το ήμισυ του ποσού αυτού καταβάλλεται το 2026 και το υπόλοιπο το 2027.

4. Η χρηματοδοτική συνεισφορά καταβάλλεται σε ευρώ και ο υπολογισμός των οφειλόμενων ή των προς είσπραξη ποσών εκφράζεται σε ευρώ.
5. Το Λιχτενστάιν καταβάλλει την αντίστοιχη χρηματοδοτική συνεισφορά του το αργότερο εντός 45 ημερών από την παραλαβή του χρεωστικού σημειώματος. Οποιαδήποτε καθυστέρηση στην καταβολή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς συνεπάγεται επιβάρυνση με τόκους υπερημερίας επί του ανεξόφλητου ποσού, αρχής γενομένης από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας πληρωμής. Το επιτόκιο αντιστοιχεί στο επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σειρά C, την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα της λήξης της προθεσμίας, προσαυξημένο κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Τύπος υπολογισμού του μεριδίου εσόδων του Λιχτενστάιν που ενδεχομένως απομένει, όπως ορίζεται στο άρθρο 86 του κανονισμού ETIAS

Για κάθε οικονομικό έτος κατά το οποίο προκύπτει πλεόνασμα όπως ορίζεται στο άρθρο 86 του κανονισμού ETIAS και λήγει με το οικονομικό έτος 2026, τα αριθμητικά στοιχεία του ονομαστικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (στο εξής: ΑΕΠ) του Λιχτενστάιν που είναι διαθέσιμα στις 31 Μαρτίου στη Eurostat (ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές) διαιρούνται με το άθροισμα των ποσών για το ονομαστικό ΑΕΠ του συνόλου των κρατών που συμμετέχουν στο ETIAS για το αντίστοιχο έτος.

Ο μέσος όρος των ποσοστών που προκύπτουν εφαρμόζεται στο σύνολο των παραγόμενων πλεονασμάτων. Η χρηματοδοτική συνεισφορά του Λιχτενστάιν για το 2027 που προορίζεται για το θεματικό μέσο μειώνεται κατά το ποσό που προκύπτει.